

Opinia „Sektory kulturalny i kreatywny na rzecz wzrostu gospodarczego i miejsc pracy”

(2013/C 218/02)

KOMITET REGIONÓW

- Pozytywnie ocenia fakt, że kultura została uznana za narzędzie rozwoju lokalnego i regionalnego i że podkreślono znaczenie strategii inteligentnej specjalizacji oraz całościowego podejścia do kreatywnego rozwoju.
- Sugeruje opracowanie koncepcji twórczych na poziomie lokalnym i regionalnym oraz wprowadzenie ich do obrad „Europejskiego Forum Twórczego”, w którego skład wchodziłoby przedstawiciele sektora publicznego, prywatnego i wolontariuszy. Analizowałoby oni różne sposoby zastosowania w Europie twórczych rozwiązań, by poradzić sobie z pilnymi problemami lokalnymi i europejskimi.
- Podkreśla znaczenie przyswajania sobie umiejętności twórczych od najwcześniejszych lat, co prowadzi do umożliwiania młodemu pokoleniu pełnego korzystania z nowych form dostępu do kultury i do lepszego przygotowania się do przyszłej pracy, zwłaszcza pomagając mu i szerszym rzeszom społeczeństwa poradzić sobie ze skutkami cyfryzacji.
- Podziela zdanie Komisji, że należy uprościć obowiązujące przepisy i poprawić dostęp sektora kultury i sektora twórczego do finansowania zewnętrznego.
- Wzywa do ściślejszego włączenia kultury i twórczości do strategii „Europa 2020” i do uznania ich ważnych powiązań z pozostałymi obszarami polityki, takimi jak przemysł, turystyka, edukacja, finanse itp.

Sprawozdawca	Anton ROMBOUTS (NL/PPE), burmistrz miasta 's-Hertogenbosch
Dokument źródłowy	Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Promowanie sektora kultury i sektora kreatywnego na rzecz wzrostu gospodarczego i wzrostu zatrudnienia w UE”
	COM(2012) 537 final

I. ZALECENIA POLITYCZNE

KOMITET REGIONÓW

Kontekst ogólny

1. Z zadowoleniem przyjmuje komunikat „Promowanie sektora kultury i sektora kreatywnego na rzecz wzrostu gospodarczego i wzrostu zatrudnienia w UE” jako trafną strategię, która ma na celu wykorzystanie pełnego potencjału tych sektorów z myślą o rozwoju społeczno-gospodarczym. Szczególnie pozytywnie odnosi się do priorytetowego uwzględnienia zdolności sektora kultury i sektora kreatywnego do generowania wzrostu i zatrudnienia, ich wkładu w rozwijanie innowacji oraz ewentualnego efektu mnożnikowego w innych branżach i obszarach polityki. Komunikat wskazuje na wysoki poziom synergii między stanowiskiem Komisji Europejskiej i KR-u w sprawie potencjału wzrostu sektora kultury i działalności twórczej. Komitet podkreśla znaczenie lokalnego i regionalnego szczebla władzy dla rozwoju branży kultury i sektora kreatywnego w Europie, czemu dano wyraz w opinii KR-u w sprawie uwalniania potencjału przedsiębiorstw z branży kultury i branży twórczej ⁽¹⁾ i co znalazło odzwierciedlenie w komunikacie.

2. Przypomina, że w dobie kryzysu gospodarczego i finansowego kultura i sektor kreatywny mogą mieć również do odegrania rolę w realizacji celów polityki społecznej i zdrowotnej w sposób twórczy – poprzez wspieranie innowacji i przyczynianie się do wzrostu ⁽²⁾.

3. Ponownie stwierdza, że kultura jest wartością samą w sobie, niezależną od gospodarczych aspektów dóbr kulturalnych. Podkreśla, że należy wziąć pod uwagę ten dwojaki charakter, aby nie koncentrować się wyłącznie na przydatności kultury dla gospodarki ⁽³⁾.

4. Z zadowoleniem stwierdza, że w komunikacie zauważono znaczne korzyści wynikające ze strategicznych inwestycji w sektor kultury i sektor twórczy na poziomie lokalnym i regionalnym, a także wezwanie do wszechstronnej odpowiedzi strategicznej z udziałem wszystkich podmiotów, począwszy od poziomu lokalnego, aż po poziom unijny.

5. Pozytywnie ocenia fakt, że w komunikacie kulturę uznano za narzędzie rozwoju lokalnego i regionalnego i że podkreślono znaczenie strategii inteligentnej specjalizacji.

6. Uznaje potrzebę ściślejszej integracji strategii na poziomie lokalnym i regionalnym ze strategiami prowadzonymi na poziomie krajowym i proponuje, by w najbliższych programach polityki spójności skupić się na ocenie potencjału tych sektorów w zakresie strategii rozwoju regionalnego.

7. Przypomina wcześniejsze stanowisko KR-u w sprawie Europejskich Stolic Kultury, w którym uznane one zostały za cenną inicjatywę propagującą bogactwo, różnorodność i wspólne cechy kultur europejskich ⁽⁴⁾. Łącznie z inicjatywą dotyczącą znaku dziedzictwa europejskiego działania te mogą być dalej prowadzone w charakterze laboratoriów badań w zakresie zdobywania nowej publiczności i udziału obywateli.

8. Przyjmuje z zadowoleniem, że Komisja zaproponowała ustanowienie programów współpracy, by zapewnić możliwość wzajemnego uczenia się, tworzenia sieci kontaktów w trosce o ułatwianie wymiany i zapewnienie różnorodności. Konieczne będą także działania UE – z udziałem władz lokalnych i regionalnych – wspierające sektor kreatywny, tak by mógł on przejść z poziomu lokalnego na działania na poziomie globalnym.

9. Propozycje Komisji – w formie, w jakiej zostały zaprezentowane w komunikacie – wydają się nie budzić kontrowersji w odniesieniu do ich zgodności z zasadą pomocniczości. Niemniej w przyszłości trzeba będzie monitorować konkretne środki i działania, w chwili gdy zostaną zaproponowane i przyjęte na poziomie UE.

Zalecenia

POTRZEBA DŁUGOFALOWEJ WIZJI

10. Uwzględniając wyzwania, przed którym stoi obecnie Europa, KR podkreśla potrzebę długofalowej wizji, która może przyczynić się do wejścia na drogę prowadzącą do dobrobytu i lepszej jakości życia całego społeczeństwa. Taka wizja wymaga silnego powiązania z kulturą i działalnością twórczą. KR przyznaje, że zasięg międzynarodowych wpływów UE wynika z wyobraźni, kreatywności i nowatorstwa, które przejawiają się w ciągłym dążeniu do nowych pomysłów, nowych koncepcji i nowych projektów, dlatego wyraża przekonanie, iż sektor kulturalny i sektor kreatywny mogą wnieść zasadniczy wkład w tym względzie.

⁽¹⁾ CdR 181/2010 fin.

⁽²⁾ CdR 181/2010 fin.

⁽³⁾ CdR 401/2011 fin.

⁽⁴⁾ CdR 191/2011 fin.

11. Doskonale zdają sobie z tego sprawę miasta i regiony, które dążą do stworzenia lepszych warunków życia dla swych mieszkańców. Potrzebna jest wizja, która łączy miękkie cechy europejskich miast i regionów z walką z bezrobociem i wykluczeniem społecznym grup w trudniejszym położeniu. Wizję tę można by lepiej uzmysłowić obywatelom dzięki opracowaniu koncepcji twórczych na poziomie lokalnym i regionalnym oraz dzięki wprowadzeniu ich do obrad „Europejskiego Forum Twórczego”, w którego skład wchodziłoby przedstawiciele sektora prywatnego, publicznego i wolontariuszy. Analizowałoby oni różne sposoby zastosowania w Europie twórczych rozwiązań, by poradzić sobie z pilnymi problemami lokalnymi i europejskimi. Komitet pragnie w związku z tym szczególnie podkreślić, jak ważne jest to, by kreatywność, rozwiązywanie problemów oraz wiedza i umiejętności w dziedzinie kultury i sztuki zajmowały centralne miejsce w systemie edukacji.

12. W związku z tym, zdaniem autorów komunikatu, ważne jest wykorzystanie wielkiego potencjału kultury i działań twórczych w sposób wielofunkcyjny. Wymaga to nie tylko progresywnego – wertykalnego i horyzontalnego – modelu organizacyjnego, który zaproponowano w komunikacie, lecz także podejścia uwzględniającego cały ekosystem kultury. Co ważne, obejmuje to także zdolność obywateli do uczestniczenia w procesie współtworzenia i uznanie znaczenia zakorzenienia kultury i działań twórczych w konkretnych miejscach.

13. Stwierdza, że w świecie podlegającym globalizacji kultura staje się podstawową jakością danego miejsca, która określa jego atrakcyjność, a co za tym idzie, konkurencyjność dla przedsiębiorstw, inwestorów oraz dla osób kreatywnych i przedsiębiorczych. Poprawa jakości życia stała się zatem ważną aspiracją przejawiającą się w lokalnych i regionalnych programach rozwoju. Ważna jest tutaj równowaga między różnorodnością oraz zasobami twórczymi i kulturowymi, a także odpowiednie usługi i infrastruktura. Kwestie te najlepiej podejmuje się na poziomie lokalnym i regionalnym, gdyż to władze lokalne i regionalne najlepiej potrafią powiązać różnorodność i tożsamość z programami rozwoju. Komitet wzywa zatem do rozwijania partnerstw między ośrodkami badawczymi a laboratoriami innowacji w celu analizy wpływu wywieranego przez jakość danego miejsca na decyzje dotyczące lokalizacji i na rozwój społeczno-gospodarczy.

14. Europa to nie tylko ważny obszar gospodarczy, lecz także wspólna kultura oparta na ważnych wartościach, jakimi są zaufanie i włączenie społeczne, które tworzą kapitał społeczny, a w rezultacie stanowią podstawę innowacji i kreatywności. Jednocześnie to poczucie jedności w różnorodności wzmacnia jeszcze poczucie bezpieczeństwa osobistego, które podnosi jakość życia obywateli i atrakcyjność europejskich miast i regionów jako miejsc, w których dobrze się żyje. W ostatecznym rachunku prowadzi to także do większej konkurencyjności.

KULTURA I MIEJSCA INNOWACYJNE

15. Odnotowuje, że choć w komunikacie uwydatniono konieczność powiązania sektorów, to w mniejszym stopniu podkreślono potrzebę osadzenia zasobów wiedzy i kapitału twórczego w konkretnym miejscu. W kwestii klastrow kultury i okręgów twórczych KR podkreśla, że jeśli miasta i regiony mają w pełni wykorzystać potencjał swobodnego przepływu idei, kapitałów i osób w globalnej gospodarce sieciowej, trzeba je umiejscowić w węzłach sieci wiedzy. Wsparcie ze strony

władz lokalnych i regionalnych ma decydujące znaczenie dla powstania takich klastrow, jednak aby zwiększyć ich skuteczność, trzeba je powiązać z europejskimi i światowymi sieciami wiedzy.

16. Osadzenie działań twórczych w konkretnych miejscach wymaga podejmowania konkretnych inicjatyw lokalnych i regionalnych, które byłyby inteligentne, zrównoważone i strategiczne. Nakłada to szczególnie ważną rolę w tym zakresie na władze lokalne i regionalne. Rozwijanie kultury na szczeblu lokalnym umacnia tożsamość lokalną i odrębność, dzięki czemu wytwarza się produkty kulturowe, które nie ulegają łatwo przenoszeniu, w związku z czym powstaje unikalna wartość przynależna do danego miejsca. Czynniki kulturowe są również ważne na poziomie europejskim.

17. Sądzi, że społeczność, która inwestuje w kulturę, edukację i sport, w większym stopniu przyczynia się także do tworzenia bogactwa i dobrobytu oraz zapewniania bezpieczeństwa. Ta prosta prawda odnosi się równie dobrze do dużego miasta, jak i do małej wioski, regionu czy całego państwa, a także do całego kontynentu. KR apeluje o przyjęcie na szczeblu UE ambitnego planu, który zmierzałby do tego, by Europa stała się inspirującym, atrakcyjnym kontynentem – „miejscem do życia” dla osób młodych dziś i w przyszłości, kontynentem tworzącym nowe miejsca pracy, gdzie przyszłe pokolenia będą mogły wieść życie wysokiej jakości, w bezpiecznym klimacie i czystym środowisku.

18. Uważa, że zaufanie jest podstawowym elementem przyczyniającym się do jakości danego miejsca, gdyż jest ono podstawą bezpieczeństwa osobistego oraz umożliwia ludziom spotykanie się i dzielenie pomysłami, co prowadzi do powstawania twórczych myśli i innowacji. Takie przestrzenie pomagają zakotwiczyć produkty twórcze, niematerialne dziedzictwo i twórczych ludzi w konkretnych miejscach. Wymiar gospodarczy tej sytuacji przejawia się np. w roli, jaką kultura odgrywa w tym, że miejsca te nabierają specyficznych cech z punktu widzenia turystyki. Niemniej ich wymiar społeczny także jest ważny, gdyż kultura, której podstawą jest zaufanie, jest także podstawą spójności społecznej.

19. Złożoność tych kwestii jasno wskazuje na potrzebę zastosowania podejścia całościowego. Bazą twórczości i innowacji są wiedza i umiejętności, a także sieci społeczne i gospodarcze. Wobec tego rozwój twórczy należy kontynuować jako wspólny wysiłek podejmowania współpracy i wzajemnego inspirowania się. To nie tylko sektor kultury i sektor twórczy, czy podmioty gospodarcze, są zaangażowane w te procesy. Uczestniczą w nich szersze kręgi społeczeństwa.

20. Wobec powyższego z zadowoleniem przyjmuje, że Komisja zamierza wspierać partnerskie uczenie się w obrębie administracji miejskich, co umożliwia decydomentom lokalnym dzielenie się doświadczeniem i porównywanie zdobytej w tym procesie wiedzy w zakresie wpływu kultury na społeczno-gospodarczą rewitalizację miast. Niemniej KR zachęcałaby do pilnego przyjęcia szerszego spojrzenia na kulturę i twórczość w ramach procesu obejmującego kontekst regionalny, obywateli, przedsiębiorstwa i organizacje nienastawione na zysk. Jednym z takich mechanizmów mógłby być model Partnerstwa

„Comenius Regio”, czyli działania skupiające się na rozwoju lokalnym w zakresie edukacji, lecz który można by również przenieść do sektora kultury i twórczości.

21. Przypomina, że samorzady lokalne i regionalne odgrywają kluczową rolę we wspieraniu i pielęgnowaniu kultury na własnym terenie, przede wszystkim poprzez ochronę dziedzictwa kulturowego, promowanie innowacji artystycznych, prowadzenie i wspieranie instytucji i inicjatyw kulturalnych, edukacji i szkoleń, jak również poprzez organizowanie festiwali i spotkań kulturalnych⁽⁵⁾. Władze lokalne i regionalne są w wyjątkowej sytuacji, jeśli chodzi o równoważenie rozmaitych elementów kulturalnego i twórczego ekosystemu, i o zapewnienie odpowiednich zasobów potrzebnych osobom pracującym w branży kultury i sektorze kreatywnym.

WZRATAJĄCY WPŁYW GOSPODARCZY

22. Pozytywnie odnosi się do tego, że Komisja uwypukla wartość branży kultury i sektora kreatywnego w kategoriach wzrostu i zatrudnienia (odpowiada on za 3,3 % PKB i zatrudnia 6,7 mln osób, stanowiąc 3 % łącznego zatrudnienia)⁽⁶⁾. Korzyści ekonomiczne można wyraźnie zwiększyć w ramach zaproponowanej nowej strategii dotyczącej zwiększenia konkurencyjności i potencjału eksportowego tych sektorów, a także maksymalizacji korzyści dla innych sektorów, takich jak innowacje, ICT i rewitalizacja obszarów miejskich. KR podkreśla zatem, jak istotne jest spożytkowanie doświadczeń lokalnych i regionalnych, a także zastanowienie się na tym, w jakim stopniu można wykorzystać sektor kreatywny jako siłę napędową wzrostu w innych dziedzinach.

23. Aby zmaksymalizować te skutki, trzeba ułatwić produkcję i konsumpcję w sektorze kultury, a także rozwój twórczości. KR podkreśla znaczenie przyswajania sobie umiejętności twórczych od najwcześniejszych lat, zarówno w ramach systemu edukacji, jak i w czasie wolnym, co prowadzi do umożliwiania młodemu pokoleniu pełnego korzystania z nowych form dostępu do kultury i do lepszego przygotowania się do przyszłej pracy, zwłaszcza pomagając mu i szerszym rzeszom społeczeństwa poradzić sobie ze skutkami cyfryzacji.

24. W komunikacie uznano potencjał tych sektorów, jeśli chodzi o korzystanie z szerokiego wachlarza instrumentów finansowych, takich jak m.in. „Kreatywna Europa”, „Erasmus dla wszystkich”, fundusze na politykę spójności, program „Horyzont 2020”, COSME i instrument „Łącząc Europę”. Należy również uznać, że władze regionalne i lokalne bardziej bezpośrednio interweniują w dziedzinie kultury. Miasta i regiony nie tylko dostarczają znacznej części funduszy na kulturę w większości obszarów Europy, lecz także stają się laboratoriami eksperymentów i innowacji kulturalnych i twórczych. Odgrywają także kluczową rolę w rozwoju klastrów kulturowych i twórczych.

⁽⁵⁾ CdR 172/2007 fin.

⁽⁶⁾ Sprawozdanie za rok 2010 dotyczące europejskiej konkurencyjności (*European Competitiveness Report 2010*). Inne źródła podały wyższe dane tzn. 4,5 % PKB i 8,5 mln zatrudnionych (TERA Consultants, 2010).

25. Podkreśla wagę utrzymania pomocy państwa przyznawanej na wspieranie kultury. Wzywa zatem Komisję, by opracowując nowe zasady pomocy państwa dla filmów i innych utworów audiowizualnych ponownie rozważyła kryterium terytorialne dotyczące wydatków, tak aby nie naruszyć terytorialnego wpływu tych utworów.

26. Pojawia się potrzeba promowania sprawnego zarządzania kulturą, zgodnie z konkluzjami przyjętymi na 3201. posiedzeniu Rady ds. Edukacji, Młodzieży, Kultury i Sportu (Bruksela, 26–27 listopada 2012 r.).

POPRAWA WARUNKÓW DZIAŁANIA SEKTORA KULTURY I SEKTORA TWÓRCZEGO W EUROPIE

27. Komisja wzywa do podjęcia szeregu działań służących promowaniu odpowiednich warunków, w których sektor kultury i sektor twórczy mogą się pomyślnie rozwijać. Działania te dotyczą w pierwszym rzędzie rozwijania umiejętności, dostępu do środków finansowych, promowania nowych modeli biznesowych, zdobywania nowej publiczności, dostępu do rynków międzynarodowych oraz lepszych powiązań z pozostałymi sektorami. Jednak sektor kultury i sektor twórczy stoją przed szczególnymi wyzwaniami. Dominują w nich mikroprzedsiębiorstwa, MŚP oraz firmy prowadzone przez osoby pracujące na własny rachunek, co wymaga podejmowania inicjatyw i odpowiedniej organizacji na szczeblu lokalnym. Wobec tego samorzady lokalne i regionalne mogą wykazywać się większą skutecznością, jeśli chodzi o informowanie lokalnych przedsiębiorstw o tym, w jaki sposób i za pomocą jakich środków mogłyby one wspierać lokalną i regionalną działalność kulturalną⁽⁷⁾.

28. Uważa, że partnerstwa odgrywają istotną rolę w sektorze kultury i sektorze twórczym. Wobec tego pozytywnie odnosi się do tworzenia partnerstw i sojuszy oraz do stworzenia odpowiednich warunków do przeniesienia sprawdzonych rozwiązań, doskonalenia wiedzy oraz tworzenia sieci kontaktów na potrzeby dzielenia się doświadczeniami w zakresie możliwości wykorzystania potencjału tych branż⁽⁸⁾. Należy rozważyć możliwość ustanowienia sieci tematycznych na potrzeby sektora kultury i sektora twórczego, tak by transfer wiedzy mógł przebiegać sprawnie na poziomie europejskim.

29. Przyjmuje do wiadomości zamiary Komisji dotyczące poprawy ram regulacyjnych sektora kultury i sektora twórczego. Podziela jej zdanie, że należy uprościć obowiązujące przepisy i poprawić dostęp tych sektorów do finansowania zewnętrznego.

30. Uważa jednak za sprawę niecierpiącą zwłoki, aby Komisja ustanowiła jasne ramy regulacyjne w zakresie praw własności intelektualnej i praw autorskich w kontekście rozwoju technologii chmury obliczeniowej.

⁽⁷⁾ CdR 401/2011 fin.

⁽⁸⁾ CdR 181/2010 fin.

ŚRODKI POLITYCZNE

31. Pozytywnie odnosi się do uwypuklenia w komunikacie pięciu kluczowych bodźców działań politycznych, takich jak: rozwijanie umiejętności; poprawa dostępu do środków finansowych; promowanie nowych modeli biznesowych i zdobywania nowej publiczności; ułatwianie współpracy z pozostałymi sektorami i obszarami polityki; poszerzanie zakresu badań międzynarodowych.

32. W dokumencie Komisji wyraźnie uznano powiązania między sektorem kultury i sektorem twórczym z innymi obszarami polityki, w tym ICT, turystyką itd. Należy jednak wyraźniej podkreślić powiązania z polityką w dziedzinie edukacji. KR nalega na przyjęcie bardziej aktywnego podejścia, które sprzyja powstawaniu synergii między sektorem kultury i sektorem twórczym, a także z podmiotami gospodarczymi i społecznymi w innych dziedzinach, by wesprzeć nowe i innowacyjne działania, takie jak cross-media, media społecznościowe, publikacje w formie cyfrowej, turystyka kreatywna⁽⁹⁾ itd.

33. Popiera propozycję dotyczącą wielowarstwowej strategii opracowanej na podstawie dwojakiego podejścia, obejmującego zarówno wymiar horyzontalny, jak i wertykalny polityki. Ważny jest zwłaszcza wertykalny kierunek działań – podejście holistyczne do zintegrowanych strategii – ze względu na fakt, że wyraźnie uznaje się w nim powiązania z pozostałymi obszarami polityki, takimi jak przemysł, turystyka, edukacja, finanse itp.

34. Podziela przekonanie, że inicjatywy dotyczące Europejskiej Stolicy Kultury i znaku dziedzictwa europejskiego powinny być dalej wykorzystywane jako laboratoria zajmujące się badaniami w zakresie zdobywania nowej publiczności i udziału obywateli. Należy uznać, że takie inicjatywy lokalne stanowią

ważny obszar i klastry działań twórczych w ramach krajowych i globalnych sieci w odniesieniu do sektora kultury i sektora twórczego, jak również pomagają powiązać światowy obieg kultury ze społecznościami lokalnymi.

35. Podkreśla zapotrzebowanie na więcej informacji i dowodów dotyczących sposobów i rezultatów funkcjonowania sektora kultury i sektora twórczego. Ich uzyskanie byłoby pomocne w ubieganiu się o środki finansowe dla przedsiębiorstw branży twórczej. Należy zachęcać Eurostat do opracowania skuteczniejszych i bardziej aktualnych statystyk europejskich dotyczących branży kultury. Ponadto badania dotyczące tych sektorów w konkretnym kontekście lokalnym i regionalnym powinny być podejmowane z myślą o przeanalizowaniu funkcjonowania ekosystemu kultury w różnego rodzaju miejscach w całej UE, tak by zaktualizować najlepsze rozwiązania i wyłonić główne tendencje w tych sektorach.

36. Wzywa do ściślejszego włączenia kultury i twórczości do strategii „Europa 2020”, zwłaszcza poprzez inicjatywy przewodnie, takie jak agenda cyfrowa, Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia oraz „Unia innowacji”, jako wyraz uznania faktu, że do wsparcia inteligentnego, zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu konieczne są nie tylko firmy, lecz także pełen system wiedzy i zdrowy ekosystem kultury.

37. Na zakończenie Komisja proponuje, by do monitorowania strategii wykorzystać otwartą metodę koordynacji w dziedzinie kultury. KR pragnie szczególnie zaznaczyć, że przedstawiciele szczebla krajowego systematycznie odbywają konsultacje z podmiotami szczebla lokalnego i regionalnego, aby móc przedstawić uwagi jak najbardziej rzetelnie.

Bruksela, 30 maja 2013 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

⁽⁹⁾ OECD (2009 r.) The Impact of Culture on Tourism. OECD: Paryż.